

Академик Радослав Ротковић: *ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА*, том I, Подгорица 2003.
Промоција књиге, Тиват, Центар за културу, 29.мај 2003.

Досадашње књиге академика Радослава Ротковића из црногорске историје оставиле су неизбрисив траг у историографији Црне Горе.

За многе њихове читаоце, поготову оне жељне знања о црногорској историји, - оне су одједанпут унијеле свјетлост истине и сазнања о богатој прошлости Црне Горе - као када се изненада отворе шкуре наше до тада мрачне собе и у њу одједанпут продре и обасја је блистава дневна свјетлост.

Иако је мрак у соби за вријеме одмора нормална и пријатна појава, ипак се увијек свјетлости обрадујемо.

Мрак од непознавања своје властите прошлости резултат је досадашњих сакривања појединих историјских периода, негирања других, фалсификовања трећих, даље, заматљивања одређених чињеница да збуњују људе како би се губио смисао и континуитет одређених процеса, затим наметања готових и непрецизних констатација ослоњених на епску поезију која се узимала као историјски извор, и других сличних манипулација, што је све, уз неке историјске околности које су свему томе ишле на руку, - формирало временом тај историјски мрак нашег незнања, - мрак, - који није био баш за радовање.

Посебно и највише, обликован је у XIX ст. - а учвршћиван и допуњаван у периоду од губљења самосталности Црне Горе 1918. па до деведесетих година прошлог столећа

тј. до појаве историјских дјела научних истраживача као што су академик Ротковић, Драгоје Живковић, Бранко Павићевић, Божидар Шекуларец, Радоје Пајовић, Шербо Растојер, и други.

Бројне генерације до тада нијесу биле чуле ништа о првој црногорској држави - Дукљанском Краљевству Војислављевића, која се при крају свог постојања већ почела називати и Зетом.

Сада, код писања историје Црне Горе, ту историју треба истовремено писати на два колосјека која морају бити временски и логички повезана.

Дакле, треба обликовати у цјелине одређене историјске периоде на основу историјских чињеница и историјских извора, - релевантних докумената и фактографије, - и, у исто вријеме, - за тај исти период указивати и разобличавати системе помоћу којих је обављано негирање тих чињеница, асимилација тог периода у историју другог народа и државе, указивати такође и на појединачне фалсификате, указивати на одвајање и разлучивање епског елемента из народних пјесама од историјске чињенице, па и активирати позорност читаоца у тумачењу и Његошевих дјела и ситхова као продукта његове огромне пјесничке величине, - а не никако као продукта Његоша историчара, што он није био.

Није лако писати дјелове црногорске историје који су до такорећи данас, били искључени из конинутитета цјелокупног црногорског историјског хода; од досељења и формирања државе и народа, прихватања религије (са јасном припадношћу прво западном хришћанству, па тек касније источном-православном уз сав остали културни миље и уопште цивилизацијско заокруживање црногорског друштва кроз стољећа.

А то је све неопходно да бисмо лакше схватили ће смо били до сада и како то, да то до сада нијесмо знали. А то је било ту и постојало скоро у континутету, скоро хиљаду година.

А ми смо знали оно, - чега заправо није било.

Е, са Ротковићевим књигама прекида се та дуга, и предуга владавина црногорских историјских, али и других заблуда.

Јер, он је све своје досадашње књиге црногорске историје писао управо на такав начин.

Сјећам се, као да је то било јуче, када сам организовала промоцију прве Ротковићеве књиге „ОДАКЛЕ СУ ДОШЛИ ПРЕЦИ ЦРНОГОРАЦА” 1995. и слиједећу „КРАТКА ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА”, 1996. године.

На нашу несрећу, то је било још доба када се о историји црногорског народа и државе тешко могло писати, још теже написано штампати и можда не мање тешко те књиге промовисати.

На нашу срећу, то је ипак било и доба оних који су имали снаге, воље

и храбрости да се у све то упуште, и храбрих, истине жељних читалаца да томе присуствују и те књиге купују и читају.

На промоцији књиге „Кратка илустрована историја црногорског народа”, казала сам тада слиједеће:

Ова књига уваженог и неуморног истраживача Ротковића основа је и цјелина за елементарна сазнања из историје црногорског народа и неопходна база и подстријек за детаљна даља научноисторијска истраживања и сабирања тих података - у историје појединих периода...

Треба ли уопште да кажем, како ми је изузетно задовољство и част што се заправо остварила у потпуности та моја констатација и жеља!?

Јер, ево управо данас, седам година послје ње, промовишемо први од осам томова колико их планира аутор, сваки том за одређени период из историје Црне Горе.

У овом *првом штому Илустроване историје црногорског народа* обрађује се темељ црногорске државе, ту је сабран на једном мјесту и изнијет на свјетлост дана, један период, који је, поред периода црногорске трагедије и злочина српске војске над њом 1918. и даље до 1929. - најдубље скривани, замагљивани, прећуткивани и фалсификовани период историје Црне Горе!

Ту је укратко обрађен долазак из прадомовине Словена који су населили наше данашње просторе: Црногорци су јужнословенски народ западнословенског поријекла у прасродству са сјеверним Русима и Пољацима, посебно из њиховог Западног

Поморја, што иначе обрађује посебна Ротковићева књига. Затим, обрађене су на том новом тлу прве државне формације Поморје зетско и Поморје западно, и држава, Краљевина Војислављевића, од оснивања до покоривања од стране Рашке, што је пак предмет следећег тома.

Уз то како то модерно писање историје захтијева, поред личности, догађаја и бојева, она даје свеобухватност једног историјског периода и кроз грађевинско - архитектонско наслијеђе, умјетничко, ликовно, књижевно и по први пут и музичко наслијеђе овог периода наше далеке прошлости, тј. фундаменту данашње црногорске државе.

Дакле, уз ту суштину која је најважнија, - ова књига, морам примјетити, има и изузетно лијепу форму и цијелокупну опрему.

Распоред текста и илустрација у одличној је сразмјери.

Уз то, свака страна ове књиге, поред тога што осваја својим садржајем, допуњује сазнање одговарајућим прилогом, она покреће и оставља изузетно лијеп естетски доживљај.

Уживање у њеном читању тако је вишеструко.

Из свега овога реченога, логично закључујем: ову добру, корисну и лијепу књигу, треба по могућности посједовати, а обавезно што прије прочитати.

И ја вам је искрено препоручујем.

Затим, треба је ускоро поново прочитати, и прије него што изађе

слиједећа, опет је мало прелистати да бисмо лакше ушли у тематику новог периода.

И на крају:

не знам да ли је то случајно или намјерно, али по мени, у сваком погледу, добро је: прије самог краја књиге, тј. на 240 страни, налази се заправо празна страница!

Радујем се што је и она ту.

У мојему примјерку ове књиге на тој страни ја сам вечерас исписала:

Хвала айћуру, академику Ројковичу, била је радост подсетићу се и учићу из ове његове књиге.

Очекујем с нестрпљењем дружу, ирећу... и сваку следећу.

Још је Цицерон давно рекао:

„Хисторија је свједок времена, свјетлости истине, живој усјомене, вјесник давнина, и учићелица живоји.“

Па као и свака учићелица, ни историја не воли понављаче.

Неке чињенице се морају сазнати, утврдити и научити, да се не буде вјечити понављач, јер ће се иада, како отаџина рече један врсни савремени црногорски новинар (Е.К.), догодити, - „да историја још једном с омаловажавањем иреће поред Црне Горе“.

Ова књига сићурно даје свој допринос да до тога не дође, али само под условом: да је ми схватимо и прихватимо.

У противном, она би, како се обично народски каже, остала мртво слово на папиру, а ми остали вјечити понављачи.